

Česko a Slovensko ve společném státě a samostatně, podobnosti a odlišnosti

Porovnání vývoje nezaměstnanosti v ČR a na Slovensku se zaměřením na vliv demografické struktury populace

Martina Miskolczi

martina.miskolczi@vse.cz

Vysoká škola ekonomická

Katedra demografie

Zpracováno za podpory výzkumného projektu
IGA402021 Analýza stárnutí obyvatelstva a dopad na trh práce a ekonomickou aktivitu
financovaného VŠE v Praze

Obsah

- Zjišťování dat o nezaměstnanosti
- Trhy práce
 - míra nezaměstnanosti EU27, ČR, SR (celkem, muži, ženy)
- Vliv demografické struktury
 - Ekonomické generace
 - Index hospodářského zatížení
 - Index hospodářského zatížení mladých a starých
 - Stromy života – detail 1995, 2000, 2005, 2009
- Závěr

Co to je nezaměstnanost?

Chceme vědět, kolik osob/jaký podíl populace je bez práce

Česká republika:

1a) Registrovaná míra nezaměstnanosti (MPSV ČR)

- Vychází z evidence úřadů práce, započítává dosažitelné uchazeče o zam.

1b) Obecná míra nezaměstnanosti (VŠPS, ČSÚ)

- Respektuje doporučení Eurostatu a ILO
- Je to výběrové šetření, vzorek více než 50 tisíc osob 15+
- Aktivní hledání práce v posledních 4 týdnech

podobnost

Slovenská republika:

2a) Registrovaní uchazeči (Ústředí práce, sociálních věcí a rodiny SR)

- Vychází z evidencí úřadů práce

2b) Statistický úřad SR

- Výběrové šetření

Výpočet míry nezaměstnanosti

podobnost

$$u = \frac{\text{počet nezaměstnaných}^*}{\text{počet ekonomicky aktivních}^{**}}$$

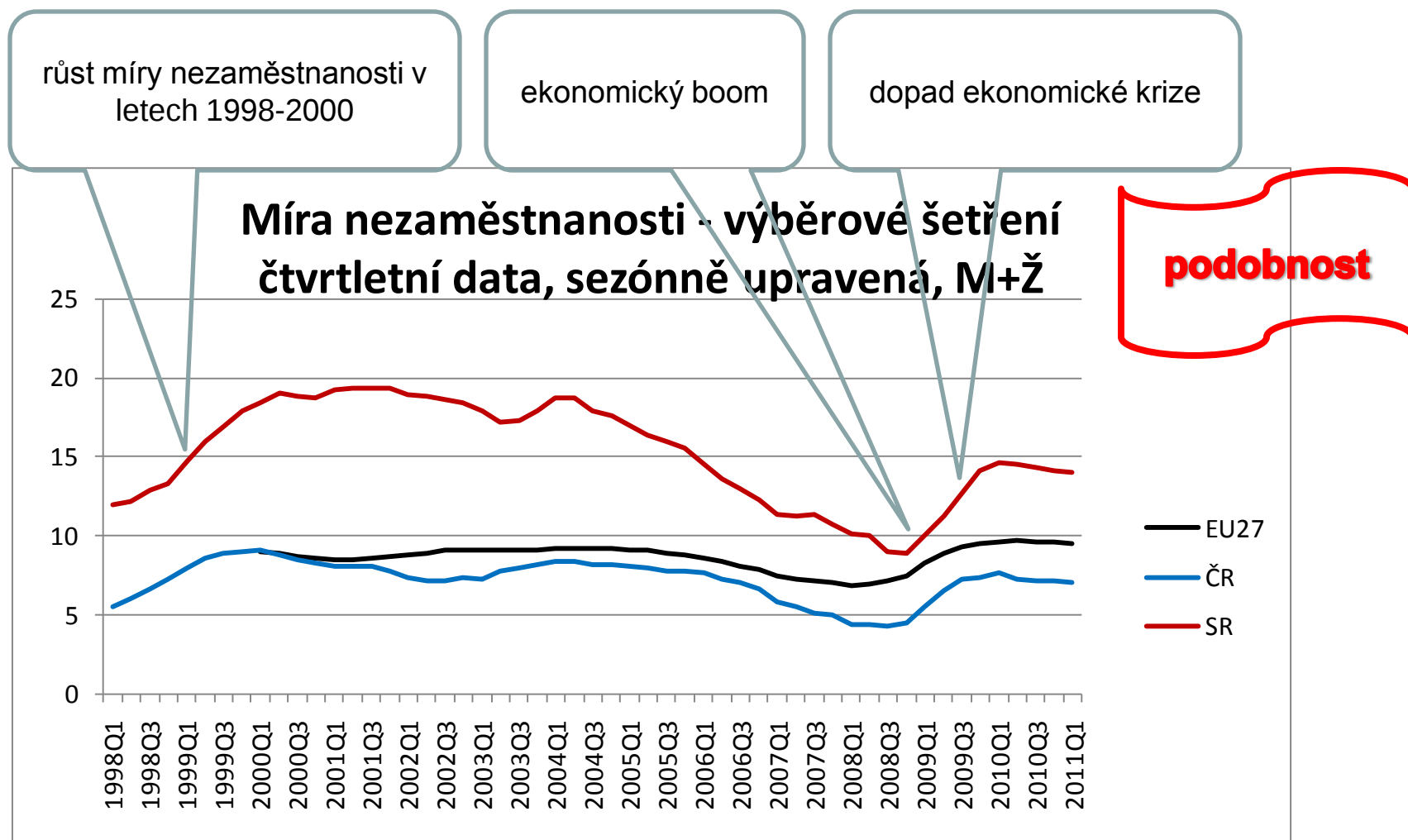
$$u = \frac{\text{počet nezaměstnaných}}{\text{počet zaměstnaných} + \text{nezaměstnaných}}$$

* neumístěných uchazečů o práci nebo nezaměstnaných z výběrového šetření

ČR, úřady práce: od 7/2004 sjednocení s EU: pouze **dosažitelní uchazeči** o zaměstnání, což jsou lidé, kteří mohou nastoupit do zaměstnání bezprostředně (např. nejsou v rekvalifikačním programu, nejsou nemocní...)

** 12ti měsíční klouzavý průměr – počet pracovní síly

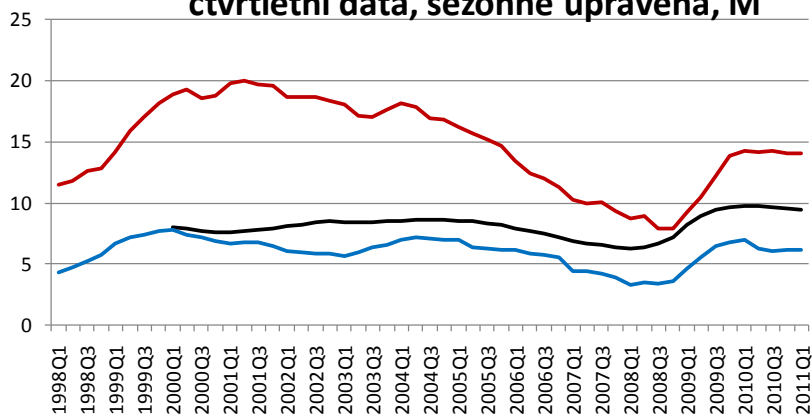
Vývoj trhů práce ČR a SR: obecná míra nezaměstnanosti

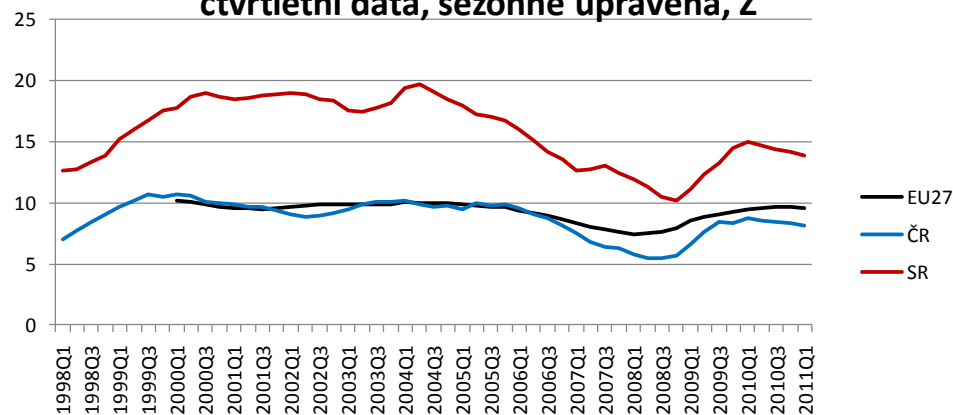
Vývoj trhů práce ČR a SR:

obecná míra nezaměstnanosti, muži vs. ženy

Míra nezaměstnanosti - výběrové šetření
čtvrtletní data, sezónně upravená, M

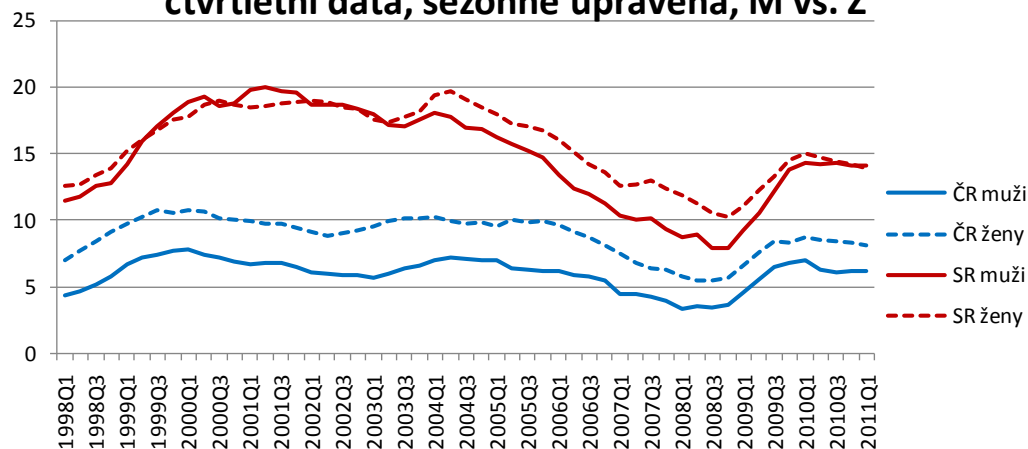
Míra nezaměstnanosti - výběrové šetření
čtvrtletní data, sezónně upravená, Ž

**podobnost
trendu**

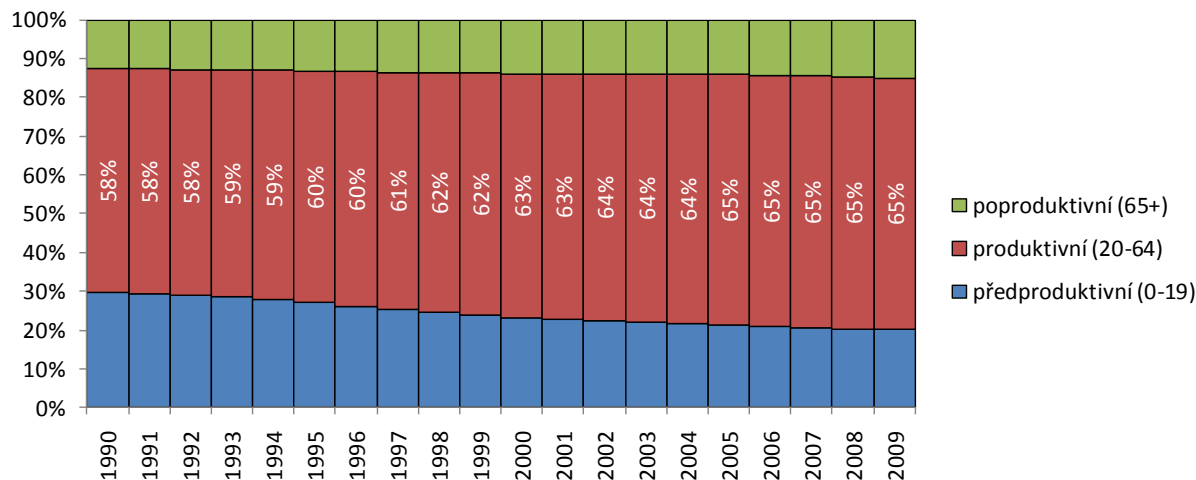
odlišnost: rozdíly mezi M a Ž
ČR: průměrný rozdíl 1,57 p.b.
(sbližují se)
SR: Ž > M v období 2003/3-2009/3

Míra nezaměstnanosti - výběrové šetření
čtvrtletní data, sezónně upravená, M vs. Ž

Ekonomické generace

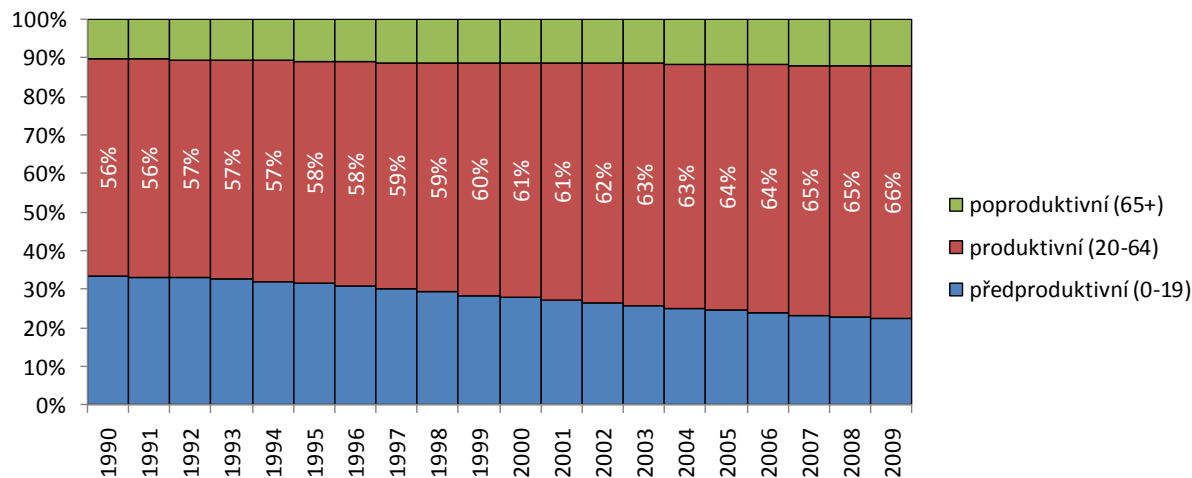
Složení ekonomických generací ČR

III.ek.generace:
ČR > SR

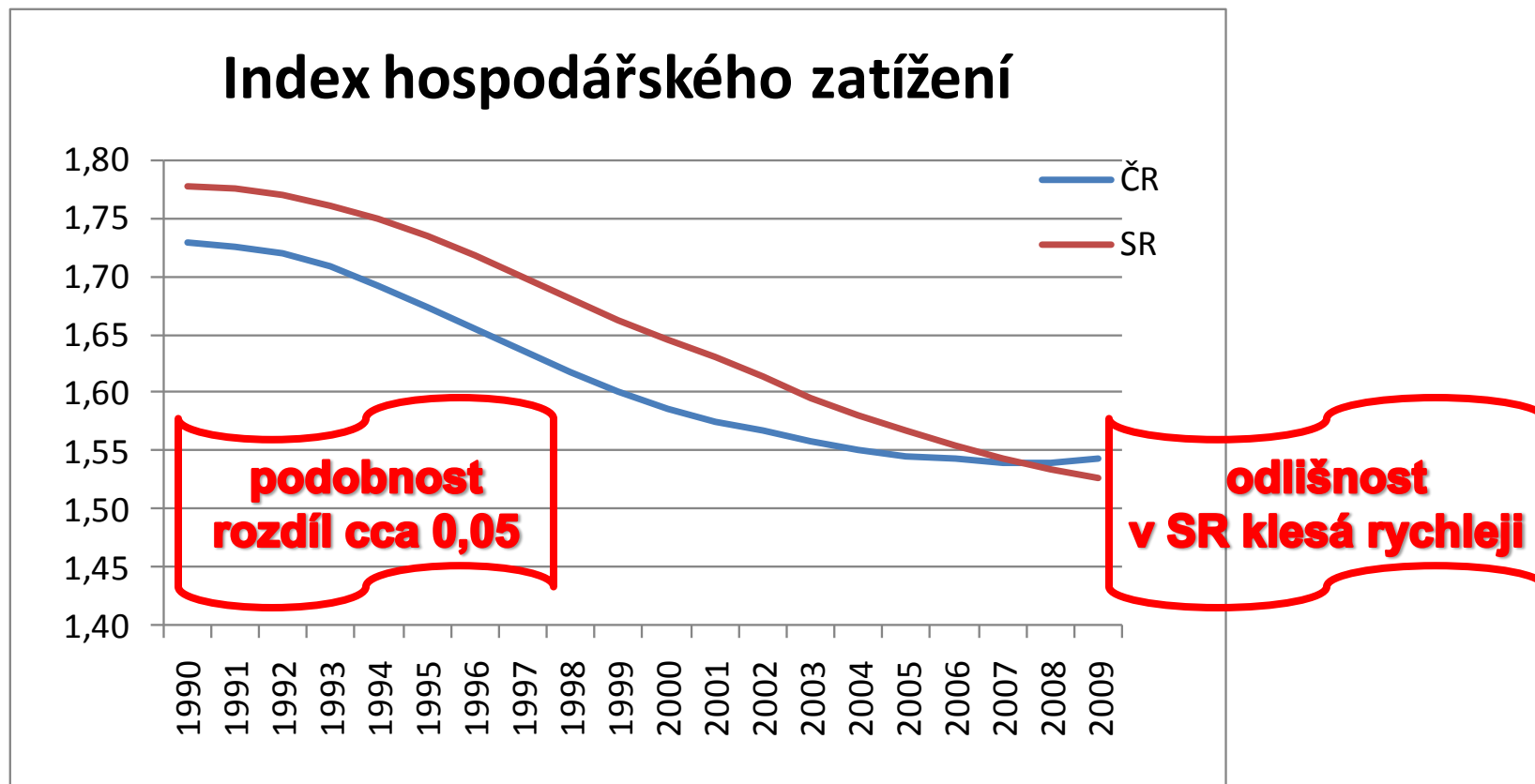
II.ek.generace:
ČR začíná
výše, ale SR
rychleji roste

Složení ekonomických generací SR

I.ek.generace:
ČR < SR

Index hospodářského zatížení

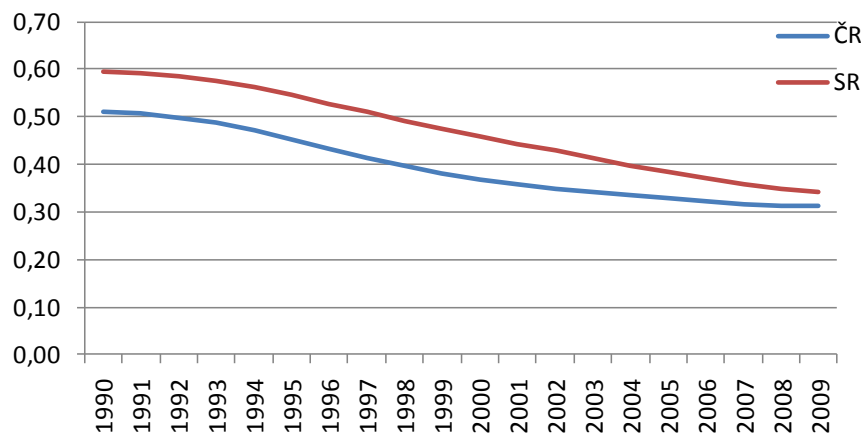

Zdroj: ČSÚ, ŠÚ SR, vlastní výpočet

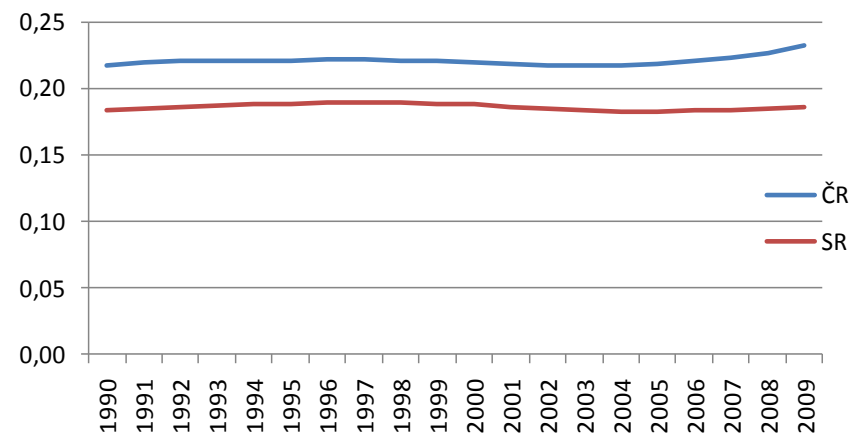
Česká demografická společnost

Index hospodářského zatížení mladých a starých

Index hospodářského zatížení mladých

Index hospodářského zatížení starých

**podobnost
rozdíl cca 0,09**

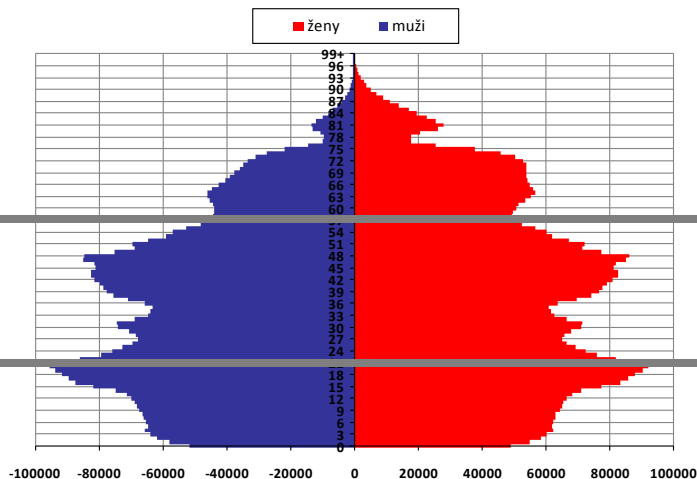
**odlišnost
v SR klesá rychleji**

**podobnost
rozdíl cca 0,033**

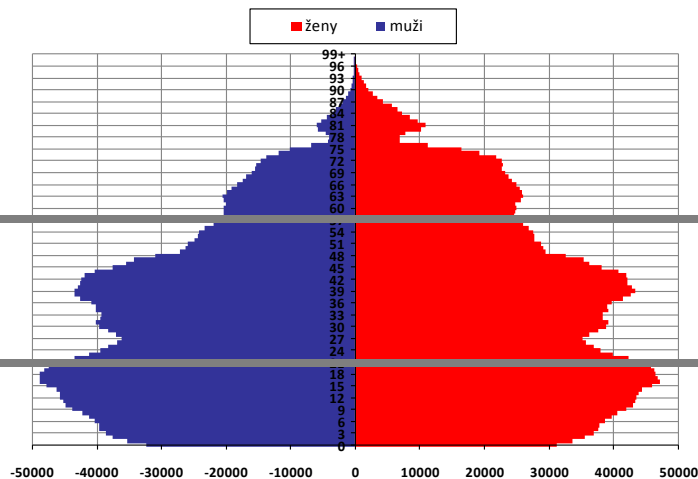
**odlišnost
v ČR roste rychleji**

Stromy života 1995, 2000

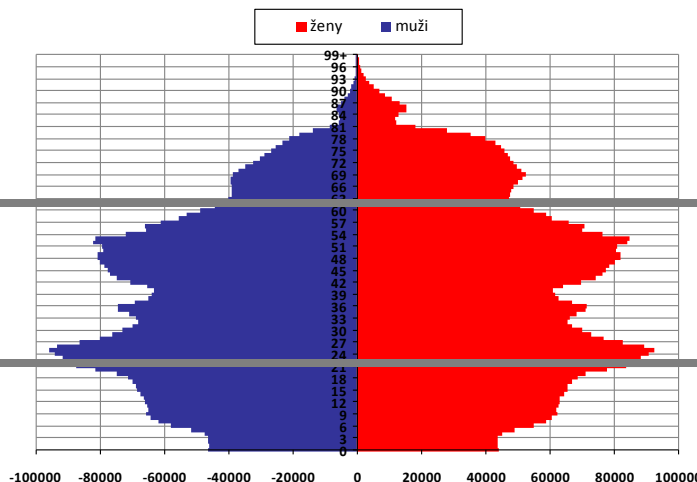
Věková struktura obyvatelstva ČR 1995

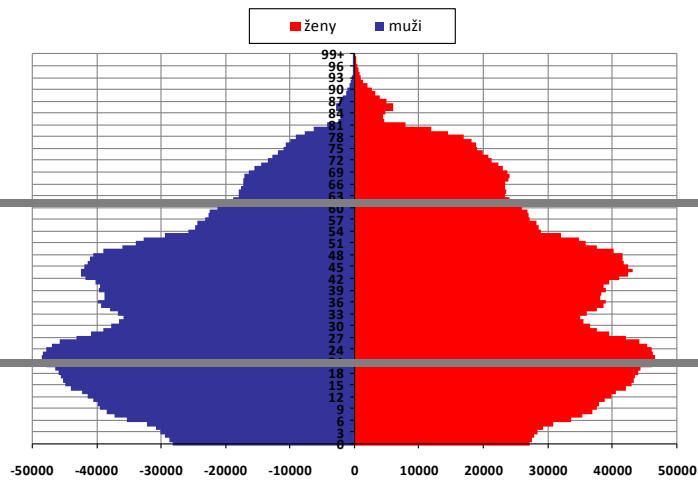
Veková štruktúra obyvatelstva SR 1995

Věková struktura obyvatelstva ČR 2000

Veková štruktúra obyvatelstva SR 2000

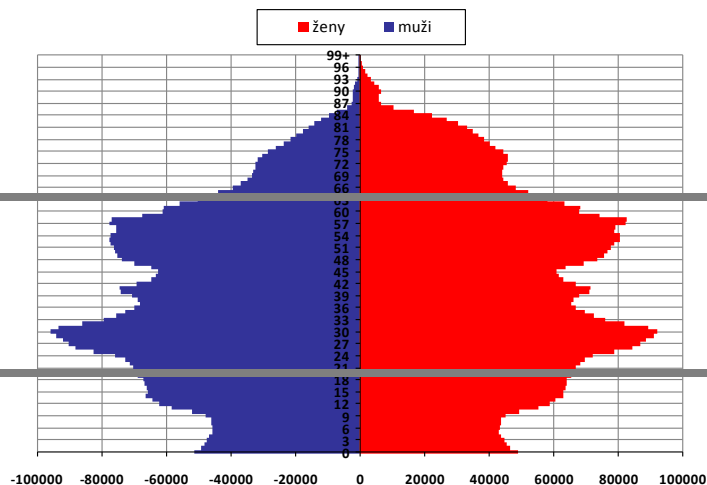

podobnosť
prodlužová
veku odchodu
do dôchodku

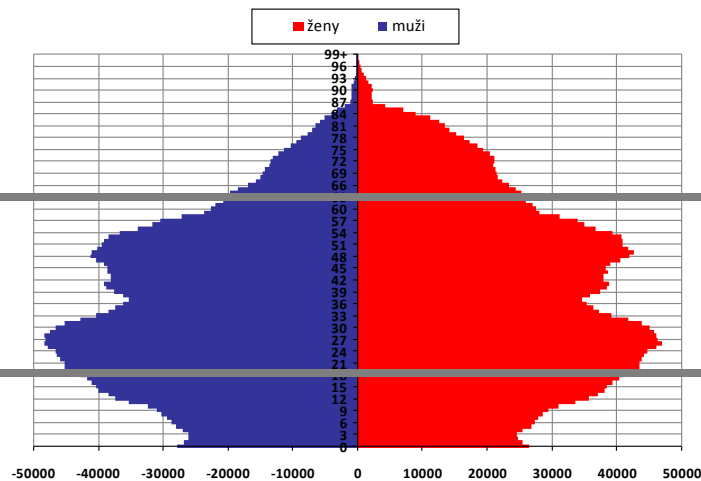
podobnosť
vstup roční
nar. v 70. letech

Stromy života 2005, 2009

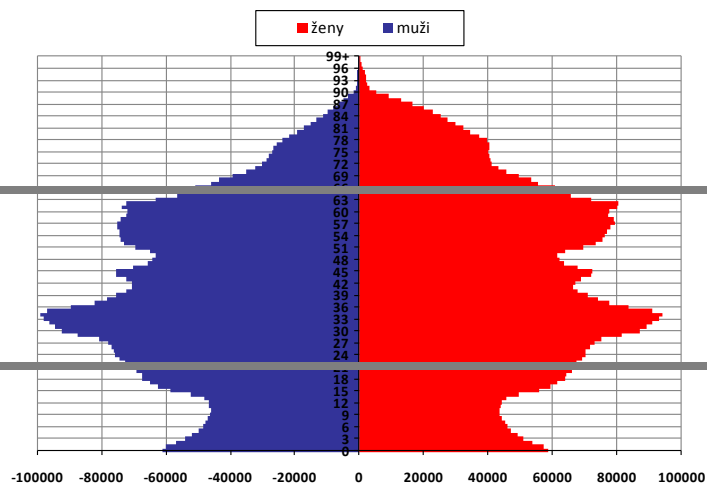
Věková struktura obyvatelstva ČR 2005

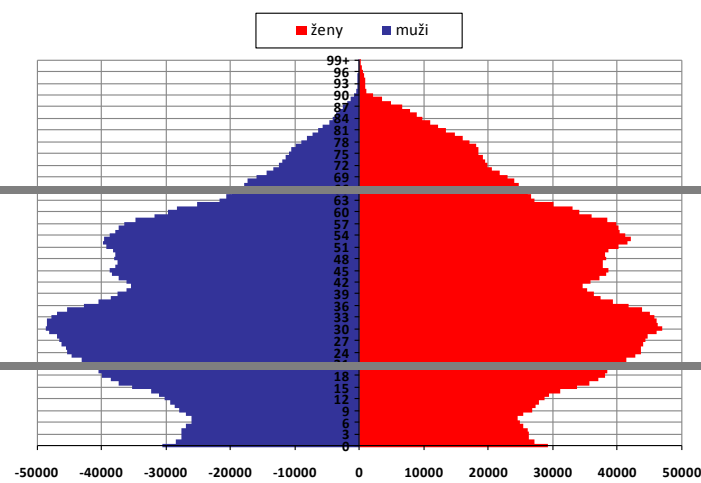
Veková štruktúra obyvatelstva SR 2005

Věková struktura obyvatelstva ČR 2009

Veková štruktúra obyvatelstva SR 2009

podobnosť
prodlužová
veku odchodu
do dôchodku

podobnosť
ročníky narodení
70. letech narodení
trhu práce

Zdroje

Vývoj ČR a SR:

- velmi podobný
- úroveň nezaměstnanosti vyšší na Slovensku
- drobné odlišnosti dané rychlostí stárnutí a rozdíly M vs Ž

Zdroje

1. *Statistiky EUROSTAT*. Structural Indicators, Unemployment and Population. [Online]
Dostupné z WWW: <http://epp.eurostat.ec.eu.int/portal/>
2. Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti